

הלוקה בהמה פרק שלישי בכורות כו.

עין משפט
נר מצוה

מסורת הש"ס

נא מ"י פ"ג מהלכות
בכורות הלכה יא ויפיל
מהל' מעילה כ"י סנה לאון
שמה טו"ט פ"ד שכן שם
ספ"ק:
נר ב מ"י פ"א מהלכות
מעילה הלכה י:

רבינו גרשום

הא בעל מוס שרי. תולש
לכ"ש נגשו: ואע"פ שלא
התירו מומחה. קודם אלא
לקיטת האני הנא דהתולש
לאחר שנשר: א"ל ריש
לקיטת האני הנא דהתולש
צמר כל היכא דלא התירו
מומחה קודם שתלש תם
קרי ליה שחוטש מתם
דמי וליכא למימר הא
בעל מוס שרי על שנטמא
התירו מומחה: מודה אבא
חלפתא בזה שחוטש שהוא
מותר אפילו לחכמים: אבל
במדת כדרכים אבל אשמים
אונתו. בייחוד בכוריו:
ותנוגת בחלון שיש לו תקנה
שאם שחוט יתא מותר:
על מה נחלקו ר' יוסי
דאמר במת נחלקו היינו
תיק דאמר דבמת חולקין:
תיק סבר. מה עקביא
מותר במת כשהתירו מומחה
קודם תלישת שער ואתא
ר' יוסי למימר דכל תנא
בנראה מטפי אע"פ דלא
התירו מומחה קודם אלא
שוב [אחר תלישת] מתיר
עקביא והתירו כתנאי: לא
דכילי עלמא אי התירו
מומחה. קודם תלישת אין
אי לא לא ולא בהכי
פליגי אלא ג' מחלוקת
בדבר: דתיק סבר פליגי
במת וה"ל לשחוט. ומשום
דלא איירי מייבשחוט אית
לן למימר דסבר דבתוריינו
פליגי: דל' כ"י הורה. דלא
פליגי: בין עקביא אלא בשחוט:
בבחיורה. מסכת עדיות:
צמר המדובלל. המדולל:
שנראה עם הגיזה. שנראה
במחזור לגיזה מותר: אידי
ואידי. בין נראה ובין שאינו
נראה כדאמרין דבשחוט
דברי הכל מותר: אי רבנן
אידי ואידי מיסר אסירי.
אפילו אוחן שנחלש קודם
וכ"ש שחוט נחלש שמיחה
אוסרת: ואי עקביא איפכא
מיבעי ליה. שמה שהוא
מותר במת אין מתיר
אלא מה שנושר קודם
אבל [מה שנושר] שוב
[אחר] שמת [דבריו] הכל
אכיל והכי אסור ליה
למיתנא את שאינו נראה
מותר ואת שנראה אסור:
אלא לאו רבנן. דבשחוט
אוסרין מה שקודם נשר
אבל שוב שנושר מותר
העור והמחזור לו והתירו
דקאמר הנראה עם הגיזה
הצמר המחזור לעור קרי
גיה מותר ואת שאינו
נראה אסור: מעלה תמימה.
מבעל מוס דשרא קדשים
לא קא מיבעי ליה כיון
דבר פרייה הוא לא משהו
ליה אלא פריק ליה ושושין
ליה מיד והלכך שרי. וא"י
[ה"ס] [בין דבין] מומחה
דואי איכא למיחז דמשהי
לזו ולא קא מיבעי ליה.
אלא תמימה קא מיבעי
ליה: צמר שחוטש. מעצמו
הדאטא ואשם וכי דבכור
ופעושי נמי לא תיבעי לך
אחי ומשהי ליה משום
חימוד צמר הנושר ואחי
לידי תקלה: כי תיבעי לך

בכור בעל מוס שתלש פטנו. הכא לא קמי והניחו בחלון משום
דרשע הוא שחוטש ודעתו ליהנות לאלתר אבל יא' בנשר קמי
והניחו בחלון: **דיתנא קמא סבר אי התירו אין אי לא לא.** פירש
צקוטרס דכיון דמרינא לעיל דכל היכא דלא התירו מומחה תם קרי
ליה אס כן סיפא דקרי ליה בעל מוס
מייירי יא' צלא התרת מומחה וקשיא
לפירושו דהא יא' דמירך הכי לעיל היינו
כי היכי יא' דלימוקס לריש אבל ככילי
עלמא אבל השתא דלריכין לומר ממה
נפשך כתנאי מסתברא לומר איפכא
דמהי מילתיה יא' כתנא קמא כפשטיה
ונראה לפירש דסובר הש"ס עכשיו
משום דקאמר ר' יוסי שמה יא' תקוה
שעל סמך השמיטה לא היה אומר כן
שזה צידו ואין כלן שמה אבל בהתרת
מומחה קאמר שמה יא' תקוה שידקק
לו חסכ להתירו ואין זה כל כך דבר
דרור דמי יימר דמוזקק ליה מומחה
ומי"מ בנסקנא קאמר יא' שמה יא'
תקוה דקמייירי בשמיטה:

התולש צמר מעולה תמימה.
יש פירוש שרש"י שכתב
י"ב דהם שהוממה ואח"כ נפדית ושמיטה
משמע שהעמידה כן כדי ששהא כעין
צכור אלא שהמליטה היתה בתמות
ותימה והא צבי האזי אמר העמדה
והערכה ואין מועיל לזמר העמדת
הזהמה כדמוכח צ"י ראשית הגז [חולין
קלס]. גבי הא דקאמר התם דלול
ראשית הגז נוסב צקדשים משום דכתיב
לאקץ ולא של הקדש ומוקי לה למעוטי
קדשי דקדק הצית ופריך והא צבי
העמדה והערכה וי"ל דסגיירא ליה
כר"ל דלית ליה צ"צ דתמורה (דף
לרצנן דקדשי מוסכ לא היו ככלל
העמדה והערכה וזה נמי אשכחן דף
דסדר כותיה צ"י שני (לעיל טו.) ועוד
י"ל דקדשי מוצח שיש עליהם קדושת
הגוף צטל האמר אגב הזהמה אפילו
אותו שנתלש וצר העמדה והערכה
חשיב ולא דמי לקדשי דקדק הצית א"י
חשיב האזי אמר ככעל מוס מעיקרא
י"ן וכן שופר של עולה לא יתקע ואס
תקע יא' משום דכיון דמעל נפק
לחולין דקאמר צפרק ראוהו צ"ד
(ר"ה כח.) "משמע דשייך ציה פדיון
ועוד יש לפרש שופר של עולה שהוקדשה
הזהמה לדמי עולה ושופר שלמים
שהוקדשה הזהמה לדמי שלמים ודינה
כשלמים עצמן ואין זה מעילה כדקאמר
צ"צ דפסחים (דף כז.) צעלי שלמים
עסקין ומיהו קשה צהן דשמעתין
דכיון דצבי האמר פדיון היכי שייך
למיגור דלמא משהי ליה והא צריך
לפדותו יא' דמה היה מרווח וקצת היה
נראה לפרש דאיירי בעולה יא' ושמיטה
למוצח שזריקת הדם ממזרת צורה
למוצח והעור לכהנים ומצבית ליה

צמר שנתלש אי משתרי נמי צהכי אבל פלוגתא דאמוראי היא צפרק
המוצח מקדש (וצחים פו.) צעצמות שפרשו לפני זריקה דרבי זירא
סבר דזריקה ממיתין אפילו לקמא דנרגי וחזיני וקאמר התם
ס"ב כרבי אלעזר דאמר רבי אלעזר פירשו לפני זריקה מועלין
צהם ופירש שם צקוטרס דמועלין לעולם אף לאחר זריקה וכל
ס"ב כרבי אלעזר דאמר ר' אלעזר פירשו לפני זריקה מועלין צהן עד
לזריקה כו"י: **ר"ל צ"י מי איכא אסור דשרי.** פירש צקוטרס אפילו ודאי גיזה
אף על פי שהאמת הוא דלעקביא נמי אסור צתם כדמוכח צרייתא דהתולש אמר מצבור תם מכל מקום פירש כן צקוטרס שאפילו
לא שמיטא ליה צרייתא דבר פשוט הוא יא' דמיהא לרצנן דתולש אסור: הדרן עלך הלוקה בהמה

הא בעל מוס שרי. ור' יוסי הוא דאמר בשחוט שרו רצנן אי נמי
עקביא היא אע"ג דלא התירו וקשיא לריש לקיש: סס קרי ליה.
ומאי אע"פ שגולד צו מוס אע"פ שגראה אחר כן לחכס ואמר מוס
קבוע י: **יומא.** הא דר"ל תנאי היא: **אסור.** דמתס' אפילו עקביא
מודה דאמו לשהייה ולאפקועי
מקדושת מוצח ועוד ששרי עדיין אין
צו שום היתר. אע"ג דנקט תולש הוא
הדיו לנתלש כדמפרש צקפ"א דשמעתא: **לא צוה.** שמת התיר עקביא אלא
בשחוט: **אמר רבי יוסי מודה אבא.**
ששמו חלפתא שהוא מן החכמים
החולקין על עקביא יא' ומודה הוא
צוה ששחוט שהוא מותר: **אבל צייחוד**
אמרו חכמים. שצאמת וצכורו אמרו
ייתנו בחלון לשער צכור צעל מוס
שנשר: **שמה יא' סקוה.** שמה יא'
מותר ליהנות. ומפרש ומה תקוה יש
שאם שחוט דברי הכל מותר: **אבל**
צאמת ותצירו צעירינן צפרק ככל
מערצין (דף לח.) צסופו: **צייחוד.**
צכורו ותצירו צמכתת יומא (דף נד.)
ודעו צייחוד שש ארון נגנו: **רבי**
יוסי היינו סנה קמא. דקאמר התולש
אמר מצבור תם ושחוט אסור הא צעל
מוס ושחוט מותר לדברי הכל וצמת
פליגי יא' צמורה דר' יוסי ולת"ק נמי
צמת פליגי: **סנה קמא סבר אי הסירו**
מומחה אין אי לא לא. דצעל כרחיק
הכי תרלת וכדתרלת"א ריש לקיש לעיל
כי אומצנייה מרישא דמילתיה דתנא
קמא דקמי התולש אמר מצבור תם
הא צעל מוס שרי ותראה ריש לקיש
ואמר כל היכא דלא התיר מומחה תם
קרי ליה אלא הכי משמע מילתיה
התולש אמר מצבור תם דהיינו צעל
מוס שלא התירו מומחה אסור לדברי
הכל הא צכור צעל מוס דהיינו
התירו מומחה שתלש ממנו כו' ור'
נמי כשנשר שרו רצנן ממאי מדקאמר
יש תקוה דמשמע יש תקוה וימירו
מומחה וישחוטו ככלל דאכתי לא
התירו מומחה כשנשר: פליגי צתם
והא **הדיו לשחוט.** מדלא אשכחן
צמילתיה דתנא קמא דנימא שחוט
דברי הכל מותר: **הלכה כר' יהודה.**
דשחוטו פליגי ולא צמת: אידי ואידי.
צין נראה צין לא נראה משרי שרי
דהא אפי' מונח בחלון קא"ר יוסי
דאפי' רצנן שרו בשחוט: אי רצנן
אידי ואידי מיסר אסרי. דאותו
שמוצב צו טעון קצורה לדברי הכל
והתולש ממנו רצנן אסרי ליה אפי'
מונח בחלון: **אלא פשיטא ר' יהודה**
היא. דאמר בשחוט פליגי: אידי
ואידי. צין נראה צין לא נראה: **ושמע**
מינה בשחוט פליגי. מדלא מנ"ת
מוקמת ליה בגזונא אחרייה ומדסתם

לן כר' יהודה ש"מ הלכתא כותיה: **הפולש אמר מעולה חמימה.**
מחיים יא' לרצנן מהו לאחר שמיטה צעלת מוס לא תיבעי לך
דוודאי לרצנן אסור דאי שרית ליה אחי לשהייה ואחי לידי גיזה
ועצודה: **י מי איכא מאן דשרי.** אליבא דרצנן הא ודאי רשע הוא:
דעיקר
שכן דאזינה מתרת מה שפירש מחיים ומיהו יש ספרים דגריס התם
זריקה כו"י: **ר"ל צ"י מי איכא מאן דשרי.** פירש צקוטרס אפילו ודאי גיזה
אף על פי שהאמת הוא דלעקביא נמי אסור צתם כדמוכח צרייתא דהתולש אמר מצבור תם מכל מקום פירש כן צקוטרס שאפילו
לא שמיטא ליה צרייתא דבר פשוט הוא יא' דמיהא לרצנן דתולש אסור: הדרן עלך הלוקה בהמה

לן כר' יהודה ש"מ הלכתא כותיה: **הפולש אמר מעולה חמימה.**
מחיים יא' לרצנן מהו לאחר שמיטה צעלת מוס לא תיבעי לך
דוודאי לרצנן אסור דאי שרית ליה אחי לשהייה ואחי לידי גיזה
ועצודה: **י מי איכא מאן דשרי.** אליבא דרצנן הא ודאי רשע הוא:
דעיקר
שכן דאזינה מתרת מה שפירש מחיים ומיהו יש ספרים דגריס התם
זריקה כו"י: **ר"ל צ"י מי איכא מאן דשרי.** פירש צקוטרס אפילו ודאי גיזה
אף על פי שהאמת הוא דלעקביא נמי אסור צתם כדמוכח צרייתא דהתולש אמר מצבור תם מכל מקום פירש כן צקוטרס שאפילו
לא שמיטא ליה צרייתא דבר פשוט הוא יא' דמיהא לרצנן דתולש אסור: הדרן עלך הלוקה בהמה

(א) ועינינו עה. ושי"ן.
(ב) עדות פיה מ"י. (ג) ז"ל.
בשחוט: (ד) יא' דהתם.
(ה) [נ"ב]. (ו) ת"ק וצמורה
דריי נמי צמת פליגי צ"ק.
(ז) כדמפרין צ"ק. (ח) צמורה
מומחה צ"ק. (ט) צו צ"ק.
(י) ושייך ציה פדיון ומיהו קשה
צכור ובי' אי משתרי נמי צהכי
והא דאמרין כשופר של עולה
לא יתקע יא' לפרש שופר של
עולה שהוקדשה בהמה לדמי
וכי דפסחים האזי צעלי שלמים
עסקין אבל פלוגתא דאמוראי
כ"י צ"ק. (כ) ופלגא דר'
אלעזר צ"ק. (ל) ופלגא דר'
אלעזר צ"ק. (מ) ונ"י וצ"י
תוס' וצתם פו. ד"ה אפילו ודאי
ובסוגיא דס"ס.

הגהות הב"ח

(א) ב"ח מן גיזה ובי שאינו
נראה מן הגיזה:

שיטה מקובצת

ס' מוס שחוט אסור:
ס' התירו מומחה לא:
ס' דתנן הוא היה מתיר
שער: יא' תיבות עקביא
בן מהללאל מתיר נמחק:
ס' לאו בשחוט ואי' ס' לא
משהי אור יא' נמחק: ס' קבוע
הוא הס"ד: ס' עקביא מודה
הוא: ס' מחיים והומחה
ונפרת לרבנן: ס' מה"ד תולש
מי: ס' אבל לכבי נשר:
י' מייירי בבחיורה מומחה
וקשיא: י' דהא דרדחיקא
לחורצי לעיל הכי לאפוקי
בריותא ממשמעות היינו
כו. הרא"ש: י' דהיתורקם
דריש לקיש: ט' מילתיה
דתנא קמא: ט' קאמר
דרשמי יש תקוה דקאמר
מייירי בבחיורה: י' עיניקרא
דאין צריך העמדה והערכה
כקדושת מוצח וכי:
י' לפדותו בשורי ומה היה:
י' בעולה תמימה שנושחיה
למוצח: ס' תתם ופליגי דר'
אלעזר: ס' חלל הוא מיהא
לרבנן: